

60. Varstvo hmelja - 08.07.2014 13:57 - Zaključeno**Hmeljeva peronospora**

Hmelj cveti, zato je sedaj čas za **prvo škropljenje v cvet**. Iz grafov ulova spor je razvidno da so le te prisotne povsod mestoma tudi presegajo kritično število, ki v tej razvojni fazi rastlin znaša pri odpornejših sortah 10, pri manj odpornih kultivarjih pa 5 ulovljenih spor v 4 zaporednih dneh. Cvetenje je razvojna faza hmelja, ki je najboljčutiljivejša za okužbe s to boleznijo, zato je pomembno, da s škropljenjem ne odlašate. Prav tako so obilne padavine v zadnjem obdobju sprale fungicidi nanos. Svetujemo vam, da **opravite prvo škropljenje v cvet** z enim od bakrovih pripravkov (glej Hmeljarske informacije št. 2). Na voljo sta tudi pripravka Delan 700 WG, ki ga v tem času uporabite v odmerku 1,2 kg/ha in Ortiva, ta pripravek pa uporabite v odmerku 1,6 l/ha.

Hmeljeva listna uš

Prelet uši je končan in sicer se je v Žalcu zaključil 11. junija. V letošnjem letu je bil prelet uši slab, pa vendar je bilo potrebno uporabiti sistemične insekticide. Večinoma ste za zatiranje uši uporabili sistemičen insekticid v drugi dekadi junija. V kolikor uši še niste zatirali, nemudoma uporabite enega izmed dovoljenih sistemičnih insekticidov (Confidor, Kohinor, Teppek, Chess) v skladu z navodili v 6 št. Hmeljarskih informacij.

Hmeljeva pršica

Kot smo vas že obvestili v 6 št. HI, je bila hmeljeva pršica v hmeljiščih prisotna v začetku junija. Kljub uporabi akaricidov, smo na širšem območju Savinjske doline zasledili poveča pojav pršice, na kar smo vas ustno opozorili na zadnjem tehnološkem sestanku hmeljarjev, ki je bil 4. Julija. Zato vas ponovno opozarjamo, da natančno pregledate svoja hmeljišča in v kolikor imate prisotno pršico, nemudoma ukrepate z enim izmed dovoljenih akaricidov.

Koruzna veščica

Let metuljev koruzne veščice 1. generacije se počasi zaključuje, o začetku druge generacije, vas bomo obvestili.

Hmeljev bolhač

V teh dneh v posameznih hmeljiščih najdemo prve hrošče poletne generacije hmeljevega bolhača. Zaenkrat uporaba morebitnih insekticidov še ni opravljena.

Viroidna zakrnelost hmelja

Smo v obdobju ko lahko na rastlinah že opazimo očitna znamenja te nevarne bolezni, ki jo povzročata »hop stunt viroid« in »citrus bark cracking viroid«. Obolele rastline izrazito zaostajajo v rasti in razvijejo zbito rast glavnih in stranskih poganjkov. Značilno bolezensko znamenje v tem času predstavlja tudi hitrejši razvoj cvetov (tudi do 10 dni pred zdravimi) ter blago rumenenje listne mase. V nadaljevanju vegetacije se pojav bolezenskih znamenj stopnjuje tako, da rastline ne dosežejo višine žičnice, listi ostajajo manjši in nekoliko mehurjasti, storžki pa deformirani in nepopolno razviti. Ker oba viroida zelo negativno vplivata na razvoj koreninskega sistema obolele rastline težje prenašajo sušo, se slabše razvijajo in odmrejo v 3-4 letih. Bolezen se prenaša izključno mehansko oz. z rastlinskim sokom, ki ostane na orodju in opremi, s sadilnim materialom, hmeljevino ter ostalimi ne-razgrajenimi ostanki rastlin. Ko je bolezen enkrat prisotna v nasadu jo je praktično skoraj nemogoče izkoreniniti, dokler je hmeljišče aktivno, zato je toliko bolj pomembno, da preprečimo širjenje v ostale zdrave nasade. Tu izpostavljamo predvsem razkuževanje opreme (Virocid ali Kickstart – 0,5 %, Menno Florades – 1%, Izosan -0,01%) po končanju del v okuženih nasadih. V mesecu juliju IHPS prične z rednimi sistematičnimi pregledi hmeljišč, ki so usmerjeni predvsem na že okužena območja. Bolezen je zelo nepredvidljiva, zato v primeru, da v svojih hmeljiščih opazite sumljive rastline o tem obvestite Oddelek za varstvo rastlin (IHPS; tel 03 71 21 600), da opravimo laboratorijsko analizo in vam svetujemo glede nadaljnjih ukrepov.

Verticilijska uvelost hmelja

V začetku meseca julija bomo pričeli z vsakoletnim izvajanjem sistematičnih pregledov hmeljišč na okuženih območjih s katerim nadzorujemo pojav in širjenje verticilijske uvelosti hmelja. Pred vsakim območnim pregledom hmeljišč vas bomo telefonsko obvestili, da boste seznanjeni z našim obiskom.

Novost pri izvajanju dosedanjega nadzora predstavlja nedavni (17. marec 2014) preklic »Pravilnika o ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranje hmeljeve uvelosti, ki jo povzročata glivi *Verticillium albo-atrum* Reinke at Berthold in *Verticillium dahliae* Klebahn (Uradni list RS, št. 65/01, 117/02 in 21/07)«. To v praksi pomeni, da bodo ukrepi v okuženih hmeljiščih v bodoče temeljili na dosedanjih priporočilih javne službe zdravstvenega varstva rastlin na IHPS, ki pa ne bodo več uradno odrejeni s strani Fitosanitarne inšpekcije (FSI). Uradni nadzor (FSI in certifikacijski organ na IHPS) nad hmeljevo uvelostjo se bo nadaljeval v matičnih hmeljiščih in ukoreniščih, v skladu z Direktivo Sveta EU 2000/29/ES, Zakonom o zdravstvenem varstvu rastlin (Ur. L. RS, št. 62/07 - uradno prečiščeno besedilo in 36/10) in Pravilnikom o trženju razmnoževalnega materiala in sadik hmelja (Ur.l. RS, št. 45/13).

Spremljanje pojava hmeljeve uvelosti izven območij pridelave sadilnega materiala bo še naprej opravljala javna služba za

varstvo rastlin na IHPS, pri čemer bodo pregledi usmerjeni predvsem na nadzorovanje okuženih območij z letalno obliko te karantenske bolezni. Pri omejevanju hmeljeve uvelosti je ključnega pomena, da ste hmeljarji, tako kot do sedaj, tudi sami pozorni na pojav uvelih rastlin, saj le s pravočasnim odkritjem manjših žarišč uspemo upočasniti širjenje te bolezni. Med najbolj prepoznavna bolezenska znamenja verticilijske uvelosti spada rumenjenje in odmiranje listov pri čemer se listni robovi obrnejo navzgor, prizadeti listi pa ob dotiku odpadejo. Razvoj te bolezni se prične na spodnjem delu rastline in času 1-2 tednov prizadene celotno rastlino. Ob prerezu obolelih trt v spodnjem delu rastline je vidno rjavo prevodno tkivo. Ob pojavu sumljivih rastlin obvestite Oddelek za varstvo rastlin (IHPS; tel 03 71 21 600), da opravimo laboratorijsko analizo in vam svetujemo glede nadaljnjih ukrepov.

Datum objave obvestila: 08.07.2014 13:57

Obvestilo prognostičnega centra: Celjska in Koroška regija/Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije

Objavil/a: LESKOŠEK Gregor

Pripravili: **Gregor Leskošek, Magda Rak Cizej, Sebastjan Radišek**

[Seznam registriranih FFS](#)

